

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Deres ref:
16/5935-1

Vår ref: 2016/1522
Arkivnr. 323
Løpenr: 3757/2017

Bergen 15.02.2017

HØRINGSSVAR ANG FORSLAG TIL FORSKRIFT OM KRAV TIL TEKNISK STANDARD FOR LANDBASERTE AKVAKULTURANLEGG FOR FISK

Risikovurdering av norsk fiskeoppdrett vurderer lakselus og rømming som de største miljøpåvirkninger fra dagens lakseoppdrett (Svåsand mfl 2016). Selv om det er størst fokus på effekter av lakselus i dag, kan innkryssing av rømt oppdrettslaks i ville bestander være en mer alvorlig trussel mot bestandenes langsiktige overlevelse og produksjonsevne enn lakselus og andre patogener. Dersom antall fisk som rømmer, og andelen rømt fisk i gytebestandene opprettholdes på dagens nivå, kan bestandenes genetiske egenart gradvis gå tapt, og genetisk biodiversitet i norsk villaks vil kunne bli redusert. I et langsiktig perspektiv, med forventede klimatiske endringer er det å sikre biodiversitet i bestandene en av de viktigste faktorene i langsiktig forvaltning av ville bestander.

Selv om de fleste rapporterte rømminger er fra sjøanlegg, rømmer det også fisk i settefiskfasen som vist i høringsbrevet. Forsøk har også vist at laks som rømmer som smolt og postsmolt om våren får en mer normal atferd, og har større sannsynlighet for å overleve og gå opp i elver når de blir kjønnsmodne enn laks som rømmer ved andre tidspunkt og livsstadier (Skilbrei mfl. 2015). Havforskningsinstituttet støtter derfor at det innføres en forskrift som sikrer at dagens settefiskanlegg blir enda bedre rømmingssikret. Da det også er forventet en økt produksjon av større fisk på land, vil ny forskrift også sikre bedre rømmingssikring av alle landbaserte fiskeoppdrett.

Høringsbrevet gir omfattende begrunnelse og dokumentasjon for krav til teknisk standard for landbaserte akvakulturanlegg for fisk, både for nye og eksisterende anlegg. Forskriften er slik Havforskningsinstituttet oppfatter det hovedsakelig innrettet mot kommersielle anlegg.

Behov for tilpasninger for forskningsvirksomhet

Det gjennomføres i dag en betydelig forskningsaktivitet på land ved Havforskningsinstituttet og andre forskningsinstitusjoner, som vil bli berørt av denne forskriften. I motsetning til kommersiell virksomhet vil forskningen kreve nye tekniske løsninger eller karoppsett som ikke er standardisert. Det er mange eksempler fra Havforskningsinstituttet at dette er helt nødvendig for å kunne gjennomføre forskning som grunnlag for rådgiving. Feks. bygges det opp kunstige habitater for å studere samspill mellom rømt og vill oppdrettsfisk i små skala under ulike miljøforhold for spesifikke prosjekter. I slike tilfeller er det svært kostbart og tidkrevende å involvere et prosjekterende foretak og søke om brukertillatelse for hvert nytt forsøksoppsett.

En forskningsstasjon vil ofte bestå av et betydelig antall fiskekar og laboratorier samt ulike tekniske løsninger som gjør det vanskelig å gjennomføre tilstandsanalyser på enkeltkomponenter. Fiskekar krever stadig endringer i forhold til sesong eller hvilke arter som skal i forsøk, og det vil være uhensiktsmessig å kreve ny rømmingsteknisk rapport for hver enkel endring. Her kan en f.eks. løse rømmingsrisikoen ved å ha en ytre sperre i en forsøkshall. Det er også ofte betydelig færre fisk som går i forsøk sammenlignet med kommersiell produksjon.

Det legges i dag ned et betydelig arbeid i rømmingssikring, og kvalitetssikring av kar og laboratorieoppsett ved Havforskningsinstituttets forskningsstasjoner. Havforskningsinstituttet ønsker derfor at en kan finne tilpasninger i forskriften som vil muliggjøre forskningsinstituttets behov for fleksible karforsøk på land, som er nødvendig både for å videreutvikle produksjonsmetoder og som grunnlag for forvaltningsråd, samtidig som at rømmingssikkerhet ivaretas.

Litteratur

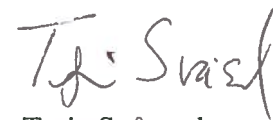
Skilbrei, O.T., Heino, M. og Svåsand, T. (2015) Using simulated escape events to assess the annual numbers and destinies of escaped farmed Atlantic salmon of different life stages from farm sites in Norway. *Ices Journal of Marine Science*, 72, 670-685.

Svåsand T., Karlsen Ø., Kvamme B.O., Stien L.H., Taranger G.L. og Boxaspen K.K. (red.). 2016. Risikovurdering av norsk fiskeoppdrett 2016. *Fisken og havet*, særnr. 2-2016.

Vennlig hilsen

Karin Kroon Boxaspen
Forskningsdirektør

Terje Svåsand
Programleder